

Redovisning & beskattning

EKONOMI

Innehåll

	Sidan
Välkommen till kursen	
Redovisning och beskattning	4
Kursmaterial	5
Läsanvisningar	6
Studietips	7
Mål för kursen	8
Betygskriterier	9
Studieenhet 1	10 - 11
Studieenhet 2	12 - 13
Studieenhet 3	14 - 15
Studieenhet 4	16 - 17
Studieenhet 5	18 - 19
Betyg	19
Bilagor	20 - 23

CFL ansvarar inte för fortsatt uppdatering av kursmaterialet.

Vuxenutbildare har full rättighet att återanvända materialet efter eget behov.

/09-2004

Välkommen

till kursen

Redovisning och beskattning

Traditionellt uppfattas ämnet företagsekonomi som en samling metoder och tekniker till hjälp för att hantera företagets problem. I företagsekonomi A och B studerar du grunderna. Du läser om förutsättningar för företagandet, olika företagsformer, marknadsföring samt grunderna inom de ekonomiska rutinerna, kalkylering, budgetering, bokföring och bokslut.

Kursen Redovisning och beskattning är en av flera fortsättningskurser i Företagsekonomi. Du kommer här att få fördjupade kunskaper i redovisning och beskattning. Du kommer att läsa om redovisningssystemet, gällande lagstiftning och god redovisningssed som styr bokföring och bokslutsarbete. Du ska lära dig att upprätta bokslut och förstå hur olika åtgärder vid bokslut påverkar företagets resultat och ekonomiska ställning.

Med utgångspunkt från det bokslutsmaterial som tagits fram ska du kunna följa upp och analysera bokslutet samt bedöma företagets ekonomiska utveckling. Du kommer att få kunskap i räkenskaps- och finansieringsanalys och lära dig att räkna fram de vanligaste nyckeltalen och tolka dessa. Företagets bokslut ligger som grund för beskattning och den är i sin tur beroende på om företaget drivs som aktiebolag, handelsbolag eller enskild firma.

Vidare ingår att lära sig vad som kännetecknar en koncern och att bekanta sig med omvärldens syn på redovisning och dess redovisningspraxis.

Kursmaterial

Följande material ingår i kursen.

Studiehandledning

Studiehandledningen ger dig allmän information inför kursen. Här framgår vad du ska läsa och ger dig lite tips om hur du ska läsa. Dessutom ges här en del kommentarer och förklaringar till de avsnitt och moment i läroboken som kan upplevas som svåra. Läs därför alltid igenom informationen under respektive studieenhet innan du studerar litteraturen.

Kurslitteratur

Johansson m.fl. Redovisning och beskattning
Fakta- och övningsbok
Bonniers

På sidan 6 finner du läskoder och läsanvisningar.

Du arbetar parallellt med övningsbok och lärobok. För dig som behöver friska upp kunskaperna från FE A och FE B rekommenderar vi att du först arbetar med de kapitel som är angivna som repetition.

I övningsboken finns fyra praktikfall där du övar dig i att bokföra och göra bokslut med hjälp av dator. Det har ingen betydelse vilket ekonomiskt dataprogram du har. Layout och förfaringssätt kan skilja sig något åt men grundfunktionerna är dock samma. I facit finns inte lösningar till praktikfallen varför du bör ta kontakt med din lärare om du vill ha hjälp.

Studiearbeten

Till kursmaterialet hör 5 studiearbeten. Varje studiearbete behandlar bestämda kapitel vilka framgår av uppgiften samt av instruktionerna under studieenheter. Då du arbetat med lärobok och övningsbok ska du testa dig själv genom att göra ditt studiearbete. Du skickar in denna för bedömning. Vi går igenom samt kommenterar dina lösningar.

Du kan också skicka in dina praktikfall för bedömning.

Läsanvisningar

Läskoder

1	Viktigt
2	Läses översiktligt
3	Repetition av FE B - läses om gamla kunskaper
behöver friskas upp
4	Läses inte

Kapitel Läskod

1 - 3	3	
4 - 14	1	
14	2	s. 168 - 169, 172 - 173
15	1	
16	2	
17 - 18	1	
19	1	till s. 231
19	2	s. 231 - 240
20	1	till s. 244
20	4	s. 244 - 253
20	1	s. 254
21	1	
22	1	till s. 269
22	2	s. 269 - 270
23	1	till s. 278
23	2	s. 278 - 279
24	1	till s. 288
24	4	s. 288 - 291
25	4	
26	2	
27	1	
28	4	

I övningsboken löses de uppgifter som hör till de kapitel som markerats med läskod 1 och ev 3. Till kap 20 löses endast 20:1. I övningsboken ingår ett antal praktikfall. Några utförliga lösningar till dessa finns inte i ditt facit. Kontakta din lärare om du behöver hjälp.

Bokslutstablå, konteringsstämplor, T-konton samt mall för kassaflödesanalys bifogas. Dessa kan du kopiera och använda då du repeterar eller gör egna exempel.

Studietips

När du studerar på egen hand är det viktigt att du har bra rutiner och att du är noggrann med planeringen av ditt arbete.

Här följer några allmänna råd som du kan ha nytta av:

- Sätt upp en tidsgräns för dina studier. Du vet när du bör vara färdig och du vet vilket material du skall ha läst in och bearbetat. Fördela materialet på den tid du har till ditt förfogande. Du vet då hur många sidor du måste studera exempelvis per dag eller per vecka. Var noga med att kontrollera att du följer tidsschemat. Lagg in tid för repetition.
- När du börjar på ett kapitel bör du först bläddra igenom detta för att skaffa dig en överblick över innehållet. Läs rubriker och titta på bilder.
- Läs koncentrerat igenom kapitlet och studera exemplen noggrant. Gör egna anteckningar, förklaringar och kommentarer.
- Lös därefter uppgifterna i övningsboken. Ta inte hjälp av facit förrän det är absolut nödvändigt.
- Ett bra sätt att kontrollera om du har förstått ett problem är att berätta och förklara högt för dig själv. Detta blir svårt om du inte har förstått. "Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta".
- Arbeta därefter med studiearbetet. Försök att klara den utan hjälp av läroboken. Om du har frågor och funderingar så skriv ner dessa i studiearbetet. Skicka det därefter för rättning och vi försöker att på bästa sätt kommentera dina lösningar och besvara dina frågor.
- Repetera ofta. Varför inte börja varje läspass med att repetera det du gick igenom förra gången.
- Om du kör fast är du alltid välkommen att kontakta din lärare.

Mål

för kursen Redovisning och beskattning

Målen för kursen finns beskrivna i Skolverkets kursplan.

Kursen skall ge fördjupade kunskaper om och färdigheter i bokföring, bokslutsarbete och beskattning.

Kursen skall utveckla förmågan att använda en ändamålsenlig redovisning som beaktar både interna och externa krav. Den skall också utveckla förmågan att använda information från redovisningen för kritisk granskning, uppföljning och analys.

Kursen skall dessutom ge grundläggande kunskaper i revision.

Efter genomgången kurs skall eleven

- förstå hur de olika delarna i ett redovisningssystem samverkar
- kunna tillämpa de lagar som reglerar företagets redovisning, rapportering och beskattning
- kunna bokföra löpande externa och interna transaktioner
- kunna upprätta bokslut och vidta lämpliga bokslutspolitiska åtgärder
- kunna upprätta de olika handlingar som ingår i årsbokslut respektive årsredovisning
- ha utvecklat sin förmåga att följa upp och analysera bokslut
- ha utvecklat sin förmåga att med information från redovisning och budget bedöma företagets ekonomiska utveckling
- känna till grundläggande principer för revision och intern kontroll
- ha kunskap om skattesystemet och utifrån bokslut kunna utföra enklare deklARATIONER för företag
- kunna använda datorer som hjälpmedel för redovisning och deklaration
- vara orienterad om skillnader mellan olika länder i fråga om utformning av och krav på redovisning
- känna till utvecklingstendenser inom ämnesområdet.

Betygskriterier

Godkänd

Eleven kan beskriva redovisningssystemet och tillämpa de lagar som reglerar företagets handlanden i enkla situationer.

Eleven kan bokföra externa och interna transaktioner och upprätta enkla bokslut.

Eleven kan utifrån tillgänglig information bedöma företagets ekonomiska utveckling.

Eleven är bekant med skattesystemet och upprättar enkla deklARATIONER.

Eleven känner till grundläggande principer för revision, redovisningsprinciper i andra länder och aktuella tendenser inom ämnesområdet.

Eleven kan med viss handledning använda informationsteknik i praktiska tillämpningar.

Väl godkänd

Eleven kan självständigt tillämpa de lagar som reglerar redovisningen.

Eleven kan självständigt bokföra transaktioner av varierande svårighetsgrad och upprätta bokslut.

Eleven kan analysera bokslut.

Eleven kan beräkna slutlig skatt utifrån en upprättad deklARATION.

Eleven kan redogöra för och förstå syftet med aktuella förändringar inom ämnesområdet.

Eleven använder sig av informationsteknik i sitt arbete.

Mycket väl godkänd

Eleven förstår sambanden mellan samhällsutveckling och förändringar av de normer och regler som styr företagens redovisning och rapportering.

Eleven tillämpar sina kunskaper i nya situationer inom ämnesområdet.

Eleven analyserar och bedömer självständigt information från autentiska årsredovisningar.

Studieenhet 1

Studieenhet 1 omfattar kapitel 1-7 och behandlar

- Löpande bokföring och bokslut med BAS 2000
 - God redovisningssed
- Mervärdeskatt och EU-handel
- Avstämning av huvudboken
- Periodisering, löpande och inför bokslutet

Löpande bokföring samt bokslut ingår i företagsekonomi B. Grunderna är viktiga för att kunna gå djupare och lösa svårare problem.

Avstämning

Vid bokslutet är det viktigt att göra avstämning av balansposterna dvs kontrollera att de poster som visas i balansräkningen stämmer med de faktiska förhållandena och visar den riktiga för-mögenhetsställningen. Ofta gör företaget även löpande avstämningar under året för att dels underlätta arbetet vid bokslutet dels ge förutsättningar för riktiga periodbokslut.

EU-moms

Försäljning mellan länder inom EU är momsbefriad om köparen är momsregistrerad och säljaren känner till dennes momsregistreringsnummer. Köparen handlar således utan att erlagga moms. Det krävs dock att köparen bokför en ”tänkt” moms. Köparen bokför beräknad ingående moms på konto 2645 och beräknad utgående moms på konto 2615. Företaget har inte betalat någon moms och någon momsfordran uppkommer ej heller då kontona tar ut varandra. Beloppet redovisas separat i momsdeklarationen som underlag för kontroll och statistik inom och mellan EU-länderna. Se exempel på s. 29 i läroboken.

Brutto - nettometod

För ett rättvisande resultat krävs periodisering av årets utgifter och inkomster. På s. 63 i läroboken beskrivs periodisering enligt netto- och bruttometod. Detta är endast två olika bokföringstekniker. Det belopp som påverkar resultatet skiljer sig ej åt vid de olika förfaringssätten.

Vid bruttometoden förs ingående balans som första bokföringstransaktion över till det inkomst/utgiftskonto som berörs. Vid årets slut görs en ny periodisering.

Vid nettometoden står ingående balans kvar på periodiseringskontot. Vid bokslutet görs en ny periodisering och skillnaden mellan ingående och utgående belopp bokas mellan periodiseringskontot och berört inkomst/utgiftskonto. Se exempel på s. 64-65.

Studiearbete 1

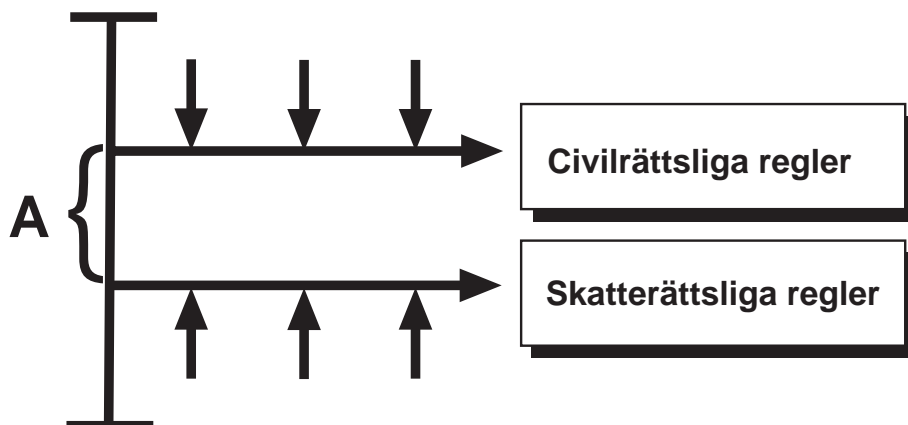
När du är klar med kapitel 1-7 i fakta och övningsbok är det dags att ta sig an studiearbete 1. Försök att göra uppgifterna utan lärobok. Skicka sedan in dina svar för bedömning och kommentarer.

Studieenhet 2

Studieenhet 2 omfattar kapitel 8-11 och behandlar:

- Värdering av anläggningstillgångar
- Värdering av omsättningstillgångar
- Osäkra fordringar
- Avyttring av materiella och immateriella anläggningstillgångar.

Ett företag kan fullt lagligt påverka sitt redovisade resultat inom de gränser som anges av de civilrättsliga och skatterättsliga lagarna. De civilrättsliga lagarna sätter en övre gräns vid värderingen för att förhindra att t.ex. borgenärerna ges en alltför positiv bild av företaget. De skatterättsliga lagarna sätter en undre gräns vid värderingen för att förhindra att företaget visar så dåligt resultat att samhället går miste om skatteintäkter.

Värdering av anläggningstillgångar

A är det belopp med vilket företaget kan påverka sitt resultat. Vid värdering av maskiner och inventarier kan företaget göra större avskrivningar än enligt plan (civilrättsligt) och utnyttja de skatterättsliga reglerna som inte tar hänsyn till förslitning eller värdeminskning. Syftet med detta är helt enkelt att påverka resultatet. Storleken på denna avskrivning utöver plan/överavskrivning bestäms av hur stort det preliminära resultatet är och vilket resultat företaget vill visa. Ett resultat kan både förbättras och försämrans genom att öka eller minska överavskrivningarna. Se s. 129 ff.

Värdering av varulager

Varulagret skall inventeras och värderas. Enligt civilrättsliga regler gäller Lägsta Värdets Princip (LVP). Lagret skall post för post värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde. De skatterättsliga reglerna anger LVP som huvudprincip men möjlighet ges också att värdera lagret till anskaffningsvärde minus 3 % inkurans. Se s. 103-104.

Värdering av kundfordringar

En fordran får inte tas upp till högre värde än vad som beräknas inflyta enligt god redovisningssed. Därför ska kundfordringar värderas och vid behov skrivas ned i bokslutet. Även en kundförlust som bara anses befarad men ännu inte konstaterad måste nedskrivas enligt reglerna. I bokslutet nedskrivs alltså både befarade och konstaterade förluster men behandlas olika med avseende på moms. Läs vidare s. 106 – 111.

Avyttring av anläggningstillgångar

Vid försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar uppkommer antingen en realisationsvinst eller förlust. Vad som avgör om det är en vinst eller förlust bestäms av tillgångens bokförda värde. Resultatet vid avyttringar räknas i de flesta fall som en normal del av rörelseresultatet och måste därför bokföras mot antingen konto 3970 (vinst) eller 7970 (förlust). Anläggningstillgången måste också tas bort ur redovisningen genom att dess anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar bokförs bort mot respektive konto. Se s. 115 - 119.

Studiearbete 2

När du är klar med kapitel 8-11 i fakta- och övningsbok är det dags att ta sig an studiearbete 2. Försök att göra uppgifterna utan lärobok. Skicka sedan in dina svar för bedömning och kommentarer.

Studieenhet 3

Studieenhet 3 omfattar kapitel 12-15 och behandlar

- Bokslutsdispositioner
- Skatt i aktiebolag
- Eget kapital i olika företagsformer
- Årsredovisningen

Bokslutsdispositioner

Ett företag kan med hjälp av bokslutsdispositioner påverka det redovisade resultatet. Skattebestämmelserna sätter gränser för hur företaget kan utnyttja denna möjlighet. Ett företag kan genom bokslutsdispositioner visa ett jämnt resultat över ett antal år. Bokslutsdispositioner innebär helt enkelt att företaget behåller en del av sin vinst utan att betala skatt för den.

Företaget har möjlighet till två typer av bokslutsdispositioner nämligen:

Avskrivning utöver plan

Räkenskapsenlig avskrivning enligt KL regler kan företaget använda sig av vid bokslutet. Denna avskrivning har inget att göra med hur tillgången förslits utan är bara ett sätt att påverka skatten. Se s. 129 ff och också s. 12 i studiehandledningen.

Periodiseringsfond

Alla företag har möjlighet att göra en avsättning till periodiseringsfond. Maximalt kan företaget göra avsättningar till periodiseringsfond sex år i rad, därefter måste företaget återföra avsatt vinstmedel till skatt igen. För närvarande är avsättning till periodiseringsfond 25 % av resultatet för AB och 30 % för EF och HB efter att hänsyn tagits till avskrivning utöver plan, ej avdragsgilla kostnader och eventuell återföring av tidigare fondavsättning. Läs s. 135 –140, 231-235.

Skatt

Aktiebolagets vinst beskattas med 28 %. Skatten betalas löpande under året genom preliminära inbetalningar. Alla företag (och även privatpersoner) har sedan 1999 ett konto hos skattemyndigheten. Över detta konto sker alla betalningar av moms, skatt och sociala avgifter. Företagen rekommenderas att i bokföringen ha ett skatteavräkningskonto vilket överensstämmer med kontot hos myndigheten.

Då företaget gör sin deklaration förs skatt, moms och sociala avgifter över från respektive konto till avräkningskontot. På avräkningskontot visas nu vad som skall betalas in till skattemyndighet och här bokas också betalningen.

Studiearbete 3

När du är klar med kapitel 12-15 i fakta- och övningsbok är det dags att ta sig an insändningsuppgift 3. Försök att göra uppgifterna utan lärobok. Skicka sedan in dina svar för bedömning och kommentarer.

Studieenhet 4

Studieenhet 4 omfattar kapitel 16-20 och behandlar

- Finansieringsanalys
- Beskattning
- Koncernredovisning

Syftet med finansieringsanalysen är att beskriva kapitalflödet under året. Analysen ska visa kapitalkällor och kapitalanvändning, dvs var pengarna kommit ifrån och vad de använts till.

För att kunna göra en analys behövs årets resultaträkning, balansräkningar från nuvarande och föregående år samt noter till årsredovisningen.

Förslag till arbetsgång

Läroboken s. 203 ff.

Gör en jämförelse mellan de båda balansräkningarna och se till förändring av posten likvida medel. Denna siffra är då facit och din analys ska förklara hur denna förändring har uppstått.

- Beräkna internt tillförda medel. Här får endast in- och utbetalningar tas med, dvs den del av företagets resultat som utgörs av likvida medel. (RR)
- Beräkna förändring av rörelsekapital som ej utgörs av likvida medel. (BR)
- Beräkna årets nettoinvestering/nettoförsäljning i anläggningstillgångar. (BR/RR)
- Gör en jämförelse av långfristiga fordringars IB och UB och se om likvida medel ökat/minskat. (BR)
- Har aktiekapitalet ökat och i så fall på vilket sätt? (BR)
- Har företaget gjort någon utdelning till ägarna? (BR)
- Jämför de långfristiga skuldernas IB och UB. Har de likvida medlen minskat/ökat? (BR)

När du sammanställt denna jämförelse bör resultatet bli som det facit du tog fram i början. Se figur på sidan 17.

Förändring av likvida medel
mellan BRX2 och BRX1.
Analysera orsaken.

+ 25

Vinst	→	+ 100
Ökning av varulager	←	- 5
Försäljning av maskiner	→	+ 5
Inköp av inventarier	←	- 80
Ökning av låne skuld	→	+ 20
Utdelning till aktieägare	←	- 15
Förändring likvida medel		+ 25

Medel försvinner ut ur företaget då exempelvis lagret ökar och företaget investerar i anläggningstillgångar. På motsvarande sätt kommer medel in i företaget då företaget.ex. går med vinst eller ökar sin låneskuld.

En förenklad kassaflödesanalys enligt Redovisningsrådets rekommendationer finns på s. 214 ff och en mall att använda bifogas sist i studiehandledningen. När du gör kassaflödesanalysen kan du se huruvida ökning av företagens likvida medel kommer från själva verksamheten (affärsidén) eller uppstår på annat sätt. Analysen är sektorsindeldad och visar förändringarna uppdelade på företagens huvudaktiviteter, löpande verksamhet, investering och finansiering.

Det viktigaste för dig nu är att dra slutsatser av analysen!

Studiearbete 4

När du är klar med kapitel 16-20 i fakta och övningsbok är det dags att ta sig an studiearbete 4. Försök att göra uppgifterna utan lärobok. Skicka sedan in dina svar för bedömning och kommentarer.

Studieenhet 5

Studieenhet 5 omfattar kapitlen 21 - 28 och behandlar

- Räkenskapsanalys
- Redovisning i andra länder
- Internredovisning

Räkenskapsanalys

Nyckeltal ger information om företagets utveckling. Det är viktigt att inse att en analys som grundar sig på årsredovisningen är en historisk analys. Händelser kan inträffa både i företaget och i dess omgivning som gör att en trend kan brytas.

Boken tar upp ett stort antal nyckeltal. Du ska lära dig följande:

- Kassalikviditet
- Soliditet
- Skuldsättningsgrad
- Avkastning totalt kapital
- Avkastning eget kapital
- Kapitalets omsättningshastighet

Redovisning i andra länder

Genom bl.a. vårt medlemskap i EU och ett utökat internationellt handelsutbyte ställs krav på mer likartade redovisningsprinciper för att lättare kunna informera sig om olika företags ekonomiska ställning.

Ett led i denna strävan är vår gemensamma EU-baskontoplan och årsredovisningens utformning.

Internredovisning

Medan lagar och förordningar reglerar den externa redovisningen så har företaget frihet att utforma internredovisningen helt efter företagets eget behov av information.

Företaget behöver information om fördelning av kostnader och intäkter på detaljnivå som t.ex. vilken produkt, var i företaget. Detta kan åstadkommas antingen genom att fler konton skapas eller att lägga till ytterligare koder till kontonumren, tilläggskodning, som visar till exakt vilken produkt kostnaden/intäkten hör eller var i företaget kostnaden/intäkten uppstått.

Studiearbete 5

När du är klar med kapitel 21 - 28 i fakta- och övningsbok är det dags att ta sig an studiearbete 5. Försök att göra uppgifterna utan lärobok. Skicka sedan in dina svar för bedömning och kommentarer.

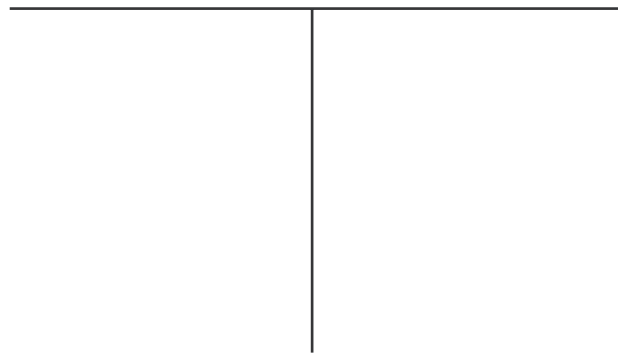
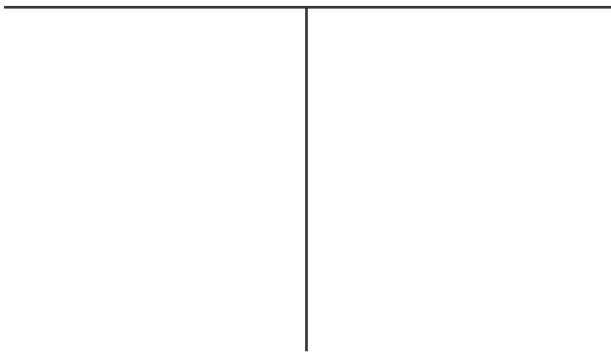
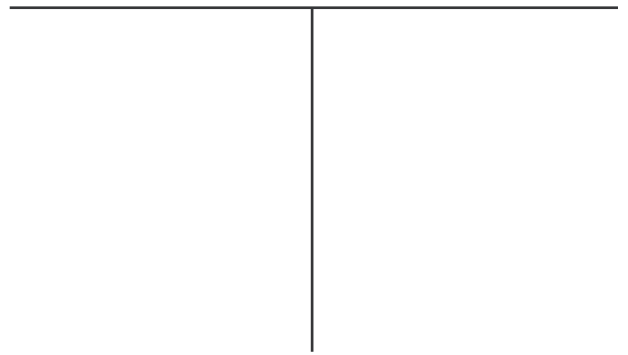
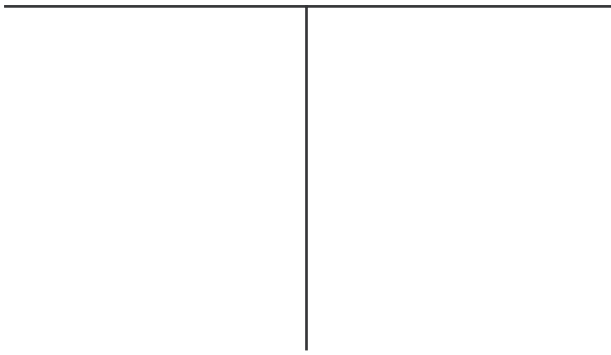
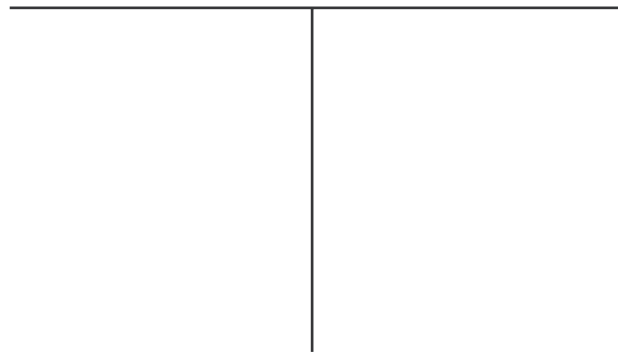
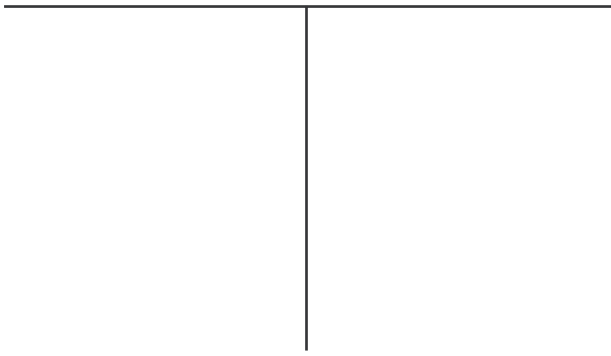
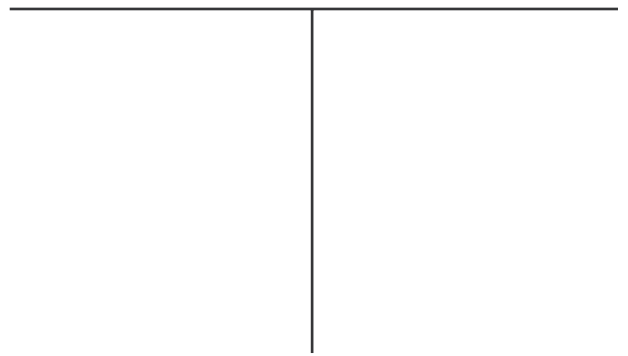
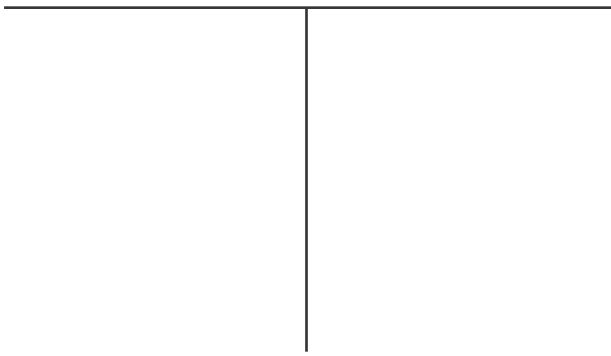
Betygsprov

Efter avslutad kurs är du välkommen att göra ditt betygsprov. Datum för prov framgår av den information som du får tillsammans med kursmaterialet.

Du gör ett betygsprov på hela kursen. Var observant på att du måste anmäla dig tre veckor före provdatum.

Lycka till!

Saldobalans	Saldobalans		Omföring		Resultat		Utgående balans		
	Konto	D	K	D	K	D	K	D	K

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Ver nr _____

Konto		Debet		Debet	
Nr	Namn	Kronor		Kronor	

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten

Internt tillförda medel		_____
Förändring av lager	_____	
Förändring av kortfristiga fordringar	_____	
Förändring av kortfristiga skulder	_____	_____
Kassaflöde från den löpande verksamheten		= _____

Investeringsverksamheten

Förändring av immateriella anläggningstillgångar	_____	
Förändring av materiella anläggningstillgångar	_____	
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	_____	_____
Kassaflöde efter investeringar		= _____

Finansieringsverksamheten

Förändring av eget kapital - nyemission	_____	
Förändring av eget kapital - utdelning	_____	
Förändring av långfristiga skulder och avsättningar	_____	
x) { Koncernbidrag	_____	
{ Omräkningsdifferenser	_____	
{ Förändring av minoritetsandelar	_____	_____
Förändring av likvida medel/årets kassaflöde		= _____

Kontroll: Förändring av likvida medel

Likvida medel (UB)	_____	
– Likvida medel (IB)	_____	_____

x) Endast i koncernföretag